

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

HERÄTTÄJÄJUHLAT
Kauhava 2.–4.7.2021

Lauantai 3.7.2021
päiväseurat klo 13.00
Tuomas Nevanlinna

Luen tämän virren sanoja. "Mua siipeis suojaan kätke, oi Jeesus Herrani". Kahta versiota. Sanat ovat Lina Sandellin innoittamat. Sanon näin siksi, koska usein unohdetaan, että käännoksissä jokaikinen sana on kääntäjän valitsema ja kirjoittama. Suomenkielisissä asuissaan sanat ovat Hengellisiä virsiä ja lauluja -vihkon suomentajan, vuoden 1938 virsikirjauudistajan ja Jaakko Löytyn käsialaa. Lisäksi virren ovat suomentaneet ainakin Julius Engström ja Wilhelm Malmivaara.

Luettuani virren se tuntui pikemminkin Nukuttaja- kuin Herättäjä-Yhdistyksen työltä: "Yö rauhainen suo meille"; "yö rauhallinen anna".

Virressä esitetään erilaisia toivomuksia: "suojaasi minut peitä", "kaikeksi tule mulle, luo minuun uusi mieli". Toivomukset kielivät aina käänteisesti siitä, mitä puhujalla ei ole. Kertoja toivoo suojaa — hänellä ei siis ole sitä riittävästi. Hän toivoo, että Jumala tulisi hänen kaikkensa — Jumala ei siis tällä hetkellä ole hänen kaikkensa. Hän toivoo syntien anteeksiantoa — hän on siis syntinen, tehnyt syntiä, eikä ole varmuutta, että ne ovat kaikki anteeksi annetut. Hän toivoo uutta mieltä — vanha mieli on siis jollakin tavalla puutteellinen ja viallinen. Hän toivoo rauhallista yötä — hänen yönsä ovat siis ainakin toisinaan levottomia ja ahdistuneita.

Kuinka aikaan sidottu tämä virsi on? Missä määrin se on kiinni yksinomaan 1800-luvun jälkipuoliskon körttien todellisuudessa? Onko sillä muuta kontekstia kuin aikansa uskonnolliset reaktiot maanomistussuhteiden kapitalisoitumiseen? Onko se silkkaa heijastumaa vanhan talonpoikaisen maailman matkalla kohti yksilöllisyyttä ja itsehallintaa kokemasta muutoskipuilusta, jolta nykyinen modernisuus-hygge on sittemmin taittanut terän?

On totta, että nykyihminen on, sanoisinko, itsestään selvästi moderni. Yksilön ydintä nujuttaa käsitys siitä, että minä itse olen valitsija ja valinnoistani vastuussa; että olen oman itseni herra tai minun ainakin pitäisi olla; että olen vapaa toteuttamaan itseäni; että tämä itsensä toteuttaminen on kaikkein tärkein asia ja että sen tieltä on raivattava mahdollisimman paljon esteitä pois. Tällä tavoin kokee itsensä ja maailman välisen suhteen myös se, joka suhtautuu maailmanmenoon kriittisesti: urahissistä ulos ja siitä vaikkapa lammastarhalle tai metsämajaan suuntautuva loikka on sekin yksilön puntaroitu valinta, jonka hän voi minä hetkenä hyvänsä peruuttaa.

Mutta samaan aikaan todellisuus on monin tavoin ristiriidassa ihmisyyksilön kokemuksen kanssa. Ihminen, oikeastaan ihmiskunta, seuraa talouden ja maailmanpolitiikan liikkeitä ja kehityssuuntia sivusta tai katsomosta, kuin penkkiurheilija: erilaisia lopputulemia toivoen ja kannustaen mutta

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

HERÄTTÄJÄJUHLAT
Kauhava 2.-4.7.2021

niiden suhteen olennaisesti vaikutusvallattomana. Tuotantoon investoijat nukkuvat luolissaan kuin jonkin vieraan lajin edustajat, ja heitä yritetään herätellä ja houkutellessa esiin erilaisin eläintenkesyttämistoimin, joihin keskuspankit ja hallitukset vuorojalkaa ryhtyvät. Suhteessa talouden liikkeisiin ja globalisaation heijastevaikutuksiin yksilössä ei ole enää jälkeäkään siitä herrasta, joka hän omassa välittömässä elämänpiirissään kokee olevansa.

1800-luvun herännäisyyttä tutkinut Juha Siltala kirjoittaa: "Uskonnollisuudessa oli sovitettava yksilöllinen vastuu isän tahtoon alistumiseen ja itsen mitätöintiin. Jumalasuhte oli henkilökohtainen ja salli omat tunteet, kun taas yhteiskunnallisesti oli edelleen alistuttava isän tahtoon ja maallisiin velvoitteisiin."

Näin on edelleen: ulkoinen kontrolli kellokortteineen ja piiskuripomoinen on työelämässä kenties vähentynyt, mutta tulos- ja projektivastuut kasvattavat ahertajan kuormaa pitkälle yli vanhojen työaikojen. On syytäkin rukoilla rauhallisia öitä.

Ja jos kuinka kävisi, kun samalla hiilidioksidipäästöt työntävät koko junaa kohti helvettiä.

Maallistuneen yksilön silmissä luterilainen valtavirtakirkko voi tuntua yhtä aikaa epäuskottavalta epätieteellisine puheineen ja toisaalta liian maltilliselta ja tylsältä. Niinpä hän usein alkaa etsiä onneaan uushenkisesti, kuin stoalaiset: sisäistä rauhaa itselle, mutta sellaista, joka ruokkisi, eikä estäisi, maailmallista puuhakkuutta ja menestystä. Usko, sanan kaikissa merkityksissä, on heikkoa. Esimerkiksi kaikki itsen pönkittämiseksi sommiteltu onnellistamispuhe kavaltaa juuri sen, että itse koetaan rakenteellisesti riittämättömäksi ja sisäistetyt ihanteet mahdottomiksi saavuttaa.

Kuitenkin juuri uskossaan heikot tarvitsevat toista, eivät uskossaan vahvat. Uskonvarmuus kielii vastakohtaan: juuri uskostaan varmojen keskuudessa pyhä henki pihisee siivettömänä. Vain uskossaan heikot pyytävät yhdessä suojaa, ja niin pyhälle hengelle kehkeytyvät siivet, joihin se kietoo lapsensa ja antaa heille rauhaisen yön. Itse yhdessä pyytäminen suo voimaa ja lohtua. (Juuri tätä pyhä henki tarkoittaa.) Juuri heikkouskoisten ja lohduttomien huulilta pusertuu henkäys, jonka puhallus kantaa läpi pimeään.

Kuitenkin ainakin yksi asia minua jää vaivaamaan. Eikö koko lohdun ajatus ole ongelmallinen? Mitä apua maailman muuttamisen kannalta on lohdusta tunteena? Eikö se passivoi ja tuudita meitä pois vastuusta? Eikö vaarana ole heittäytyä lohdun syliin silloinkin, kun pitäisi toimia?

Niinpä tarvitaan myös uusi mieli. Sille sinä olet kaikki, ei minä. Uusi mieli on osa pyhän hengen kollektiivia. Tällaisia äänenpainoja minä kõrteiltä enemmän kaipaen, yhdessä toimimisen voiman toivomista. Mutta uskoni myös yhdessä toimimisen mahdollisuuksiin on heikko. Siksi sanon vielä: kevennä sinä kuormaani.